

АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

1842.

Врз основа на член 82 став (1), а во врска со член 82-ж став (3) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/06, 24/07, 103/08, 67/10 и 24/12), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство, донесе

ПРАВИЛНИК

ЗА УСЛОВИ И НАЧИН НА ДАВАЊЕ НА АЕРОДРОМСКИ УСЛУГИ ОД СТРАНА НА СЛУЖБИТЕ ЗА ПРИФАЌАЊЕ И ИСПРАЌАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИ, ПАТНИЦИ, БАГАЖ, СТОКА И ПОШТА И СНАБДУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ СО ГОРИВО И МАЗИВО

1. Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат услови и начин на давање на аеродромски услуги од страна на службите за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта и за снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво.

Член 2

(1) Одделни поими употребени во овој правилник го имаат значењето утврдено во член 2 на ЕУ Директивата 96/67 преземена согласно Анексот 1 од Мултилатералната спогодба за основање на Европска заедничка воздухопловна област („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07 и 98/09).

(2) Аеродромските услуги кои се даваат на корисниците на воздухопловно пристаниште се дадени во Прилог кој е составен дел на овој правилник.

2. Услови и начин на давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање

2.1 Општи услови

Член 3

За да врши аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта (во понатамошниот текст: аеродромски услуги за прифаќање и испраќање), а со цел обезбедување на безбедно, редовно и уредно одвивање на воздушниот сообраќај, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање организира служба за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта која треба да ги исполнува следните општи услови:

- а) да има организациска стручност и способност за безбедно и навремено извршување на потребниот обем на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање;
- б) да обезбеди доволен број стручно оспособени лица за извршување на работите за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта кои треба да бидат усогласени со обемот и видот на сообраќајот на воздухопловното пристаниште во часови со најгуст сообраќај;
- в) да обезбеди потребна количина и вид на соодветна опрема (средства, возила, уреди и машини) за извршување на работите за прифаќање и испраќање која треба да биде усогласена со бараното ниво на операции, тежината и типот на воздухопловите кои оперираат на воздухопловното пристаниште како и со обемот и видот на сообраќајот во воздухопловното пристаниште во часови со најгуст сообраќај и

г) да е физичко или правно лице регистрирано за давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање во Република Македонија или со деловна адреса на територијата на земја членка на Европската Унија и претставништво или подружница во Република Македонија, што се докажува со поднесување на доказ за регистрација за давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање во Централен регистар на Република Македонија.

Член 4

(1) Со цел да се обезбеди безбедно, уредно и редовно одвивање на воздушниот сообраќај, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање утврдува правила, процедури и постапки за сите учесници во прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта кои треба да бидат одобрени од страна на Агенцијата за цивилно воздухопловство (во понатамошниот текст: Агенцијата).

(2) Условите за работа на давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да бидат прилагодени на оперативните потреби како и временските и климатските услови за одвивање на воздушните операции на воздухопловното пристаниште.

Член 5

(1) Аеродромските услуги за прифаќање и испраќање се вршат согласно:

а) Прирачникот за аеродромски услуги (Airport Handling Manual) изготвен од операторот на аеродромот кој особено треба да содржи:

- начин на опслужување на воздухоплови според типот на воздухопловот;
- начин на известување на патниците;
- прием на патници и багаж;
- постапки и процедури за влегување, излегување и престој на патници во/од воздухоплов и за време на течение на гориво во воздухоплов;
- постапка за патниците во транзит и трансфер;
- постапки и процедури за прифаќање и испраќање на инвалиди и патници со намалена подвижност согласно Анекс 9 на Чикашката Конвенција на ICAO, Регулативата 1107/2006 на ЕУ и Документ 30, Дел 1 на ECAC (ECAC Doc 30, Part I);
- документи за превоз на патници и багаж;
- начин на изработка на листа на оптоварување и упатство за утовар;
- начин на прием и испраќање на стока и посебни видови на стока и
- постапки и процедури за дистрибуција на воздухопловни пораки;

б) Прирачникот за опслужување на авиони (Aircraft Handling Manual) изготвен од авиопревозникот;

в) Прирачникот за аеродром и системот за управување со безбедноста изготвени од операторот на аеродромот;

г) Договорот за давање на услуги склучен меѓу превозникот и давателот на услуги, доколку има таков и

д) други упатства, инструкции и наредби одобрени од страна на Агенцијата.

(2) Доколку одредни постапки не се содржани во прирачниците од став (1) алинеи а) и б) од овој член, аеродромските услуги за прифаќање и испраќање се вршат согласно востановените стандарди на IATA.

2.2 Услови за персоналот кој обезбедува давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање

Член 6

(1) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да обезбеди аеродромски услуги за прифаќање и испраќање да извршува само лице кое е

стручно оспособено и поседува дозвола за персонал за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта и/или потврда за стручно оспособување за друг стручен персонал.

(2) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да обезбеди персоналот кој учествува во давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта одговорно да ги извршува своите работни должности и да ги почитува упатствата и насоките издадени од страна на раководните лица.

(3) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да обезбеди секое лице кое е под дејство на алкохол, опојни или друг вид на drogi или кои користат лек кој може да влијае на загрозувањето на безбедноста на воздушниот сообраќај, да не учествува во давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта.

(4) Персоналот кој е неспособен да ги извршува своите работни должности на безбеден начин поради болест, замор или слична причина не треба да учествува во давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници, багаж, стока и пошта.

2.3 Технички услови за прифаќање и испраќање на воздухоплови

Член 7

Со цел давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на воздухоплови со тежина до седум тони максимална маса во полетување, во зависност од типот на воздухопловот, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да ја обезбеди следната опрема:

- а) подметнувачи за тркала за прифаќање и испраќање на воздухоплови на платформа;
- б) бетонски блокови, со маса од најмалку 50 килограми, со соодветни јажини со носивост од најмалку 300 килограми за врзување на воздухопловот на платформа;
- в) количка за болни, инвалиди и стари и изнемоштени лица, со носивост од најмалку 100 килограми и
- г) баласт вреќи со маса од најмалку 25 килограми.

Член 8

Со цел давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на воздухоплови од седум до 136 тони максимална тежина во полетување, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да ја обезбеди следната опрема:

- а) генератор на еднонасочна струја од 28 V и 1600 A, односно 112 V и 1000A;
- б) генератор на наизменична струја од 115/200 V и 400 Hz/75 KvA;
- в) воздушен стартер со работен притисок од 32 до 50 PSI;
- г) опрема за товарење на стока во воздухоплов, односно истоварување од воздухоплов со носивост од најмалку 200 килограми;
- д) дигалка-вилушкар за пренос и товарање на товар во воздухоплов со соодветна носивост и работна висина;
- ѓ) сервисни скали со соодветна висина;
- е) патнички скали со соодветна висина;
- ж) двоосовинска количка за превоз на стока и багаж, со паркинг-кочница со носивост од најмалку 300 килограми;
- з) уред или соодветен сад за полнење на воздухопловот со вода за пиење со капацитет од најмалку 500 литри, со потребни црева и приклучоци;

ж) уред или соодветен сад за празнење и испирање на санитарни уреди на воздухоплови, со резервир за нечиста вода од најмалку 100 литри, со потребни црева и приклучоци;

з) подметачи за тркала за прифаќање и испраќање на воздухоплови на платформа;

и) влечно возило за влечење на средства за прифаќање и испраќање;

ј) влечно возило за влечење на воздухоплов до 136 тона;

к) руда за влечење воздухоплови кои сообраќаат во воздухопловното пристаниште;

л) количка за болни, инвалиди и стари и изнемоштени лица, со носивост од најмалку 100 килограми;

ль) средства за чистење и отстранување на губре од воздухопловот;

м) боца азот и воздух под притисок, со потребни црева и приклучоци;

н) уред и опрема за одморнување на воздухоплов;

њ) баласт вреќи со маса од 25 килограми;

о) возило за водење на воздухоплов (FOLLOW ME) и

п) вага за мерење на товар во карго центарот со маса од најмалку 500 килограми.

Член 9

(1) Со цел давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на воздухоплови над 136 тона максимална тежина во полетување, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање освен опремата од член 3 алинеја в) на овој правилник треба да ја обезбеди следната дополнителна опрема:

а) генератор на наизменична струја од 115/200 V и 400 Hz/100 KvA;

б) воздушен стартер со работен притисок од 32 PSI со еден извод (излез);

в) патнички скали со соодветна висина;

г) влечно возило за влечење на воздухоплов со носивост над 136 тона;

д) руда за влечење воздухоплови кои сообраќаат во воздухопловното пристаниште;

ѓ) сервисни скали со соодветна висина и

е) натоварувач на товар со носивост од најмалку 1000 килограми.

Член 10

Доколку воздухопловното пристаниште треба да биде отворено и надвор од предвиденото време на работа, со цел обезбедување на безбеден воздушен сообраќај и извршување на аеродромските услуги во тоа време, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да биде обезбеден со опрема прилагодена на типот и тежината на воздухопловот кој извршува операции.

Член 11

(1) Опремата за работа на давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба секогаш да биде исправна и да овозможува сигурна работа, добра мобилност и ефикасност во работата како и видливост на средствата.

(2) Опремата за работа на давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба редовно да се прегледува и одржува во согласност со упатствата за преглед и одржување изготвени од производителот.

(3) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање не треба да ракува со неисправна опрема за прифаќање и испраќање.

Член 12

(1) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање најмалку еднаш годишно врши технички преглед на исправноста на опремата која ја користи во вршење на аеродромските услуги за прифаќање и испраќање.

(2) За техничките прегледи од став (1) на овој член, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање води евиденција и истата ја чува најмалку до следниот технички преглед.

Член 13

Со опремата за работа на давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање, може да ракува само лице кое е стручно оспособено за извршување на работата со тие средства.

Член 14

(1) Опремата за работа на давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да биде сместена на одреден дел од платформата или на одредена површина која е непосредно поврзана со платформата.

(2) Во воздухопловното пристаниште треба да биде обезбеден затворен простор, гаража или хангар, за сместување на аеродромската опрема или настручница заради нивно одржување во функционална исправна состојба и заштита, а особено во неповољни временски услови.

Член 15

За време на опслужување на воздухопловот, опремата за работа на давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да биде распоредена врз основа на утвредени процедури и упатства на превозникот за одреден тип на воздухоплов.

2.4 Прифаќање и испраќање на патници и багаж**Член 16**

Давателот на аеродромски услуги на прифаќање и испраќање и превозникот, со договор ја дефинираат меѓусебната соработка и ги утвдуваат временските рамки за извршување на одделни активности со цел безбедно, редовно и уредно одвивање на воздушниот сообраќај на воздухопловното пристаниште.

Член 17

(1) При приемот на патници давателот на аеродромски услуги прифаќање и испраќање ги почитува барањата на авиопревозникот за начинот на класификација на патниците по категории.

(2) При приемот на патници давателот на аеродромски услуги на прифаќање и испраќање врши контрола на патничките билети, го усогласува и утврдува бројот на патници пред нивно натоварување во воздухопловот.

Член 18

(1) Давателот на аеродромски услуги на прифаќање и испраќање треба да ги изврши следните задачи пред планираното време на полетување:

а) да го измери багажот;
б) да му стави на багажот соодветен привезок за багаж;

в) да обезбеди багажот да содржи име, презиме и адреса на патникот и

г) применетиот багаж да го упати во сортирницата.

(2) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање врши класификација на трансферен багаж и стока во согласност со важечките прописи за царина, а податоците за тежината и бројот на парчиња багаж и

стоката ги доставува до службата која го пресметува оптеретувачтето и положбата на тежиштето, односно до превозникот.

Член 19

(1) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање не треба да прими за превоз багаж кој што може да ја загрози безбедноста на летот или патниците или кој што не е спакуван во куфери или слична амбалажа која обезбедува сигурност на стварите при нормално ракување и превоз.

(2) Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање на шалтерот за прием на патници истакнува известување за багажот кој не може да биде применет за превоз, односно условите под кои одреден багаж може да се прими за превоз.

Член 20

По приемот на багажот за превоз на патникот му се издава потврда за предадениот багаж.

Член 21

При прием на патник и багаж, на рачниот багаж се поставуваат посебни привезоци, а димензиите и тежината на рачниот багаж треба да биде во согласност со правилата на превозникот, истакнати на видно место во близина на шалтерот за прием на патници.

Член 22

На воздухопловни пристаништа на кои нема авиомостови или истите не се соодветни на одредени типови на воздухоплови кои оперираат на воздухопловното пристаниште, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање треба да обезбеди автобус за превоз на патници од пристанишната зграда до воздухопловот во случај кога има повеќе од осум позиции за паркирање на воздухоплови на една платформа.

Член 23

Давателот на аеродромски услуги врши процесуирање и грижа за посебни видови на патници (инвалиди или лица со намалена подвижност, стари, болни, деца без придружба, мајки со деца и други) во согласност со Анекс 9 на Чикашката Конвенција на ICAO, Регулативата 1107/2006 на ЕУ и Документ 30, Дел I на ECAC (ECAC Doc 30, Part I).

2.5 Прифаќање и испраќање на стока и пошта**Член 24**

Давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање и превозникот со договор ја дефинираат меѓусебната соработка и ги утвдуваат временските рамки за извршување на одделни активности во врска со натоварување на стоката и поштата во воздухоплов и документацијата за стока, а со цел безбедно, редовно и уредно одвивање на воздушниот сообраќај на воздухопловното пристаниште.

Член 25

(1) Стоката натоварена на количка за багаж или сместена во посебна опрема за товар (ULD опрема) треба да биде измерена на соодветна вага пред натоварување во воздухопловот.

(2) На воздухопловните пристаништа кои не се опремени со нагазна вага се мери тежината на секое поединично парче стока.

(3) Стоката која се натоварува во воздухопловот треба да биде обележана со соодветни налепници, односно привезоци, кои ги содржат податоците за видот и тежината на стоката, дестинацијата и бројот на лет, како и други потребни податоци.

Член 26

Натоварувањето и распоредот на стоката во воздухопловот се врши врз основа на инструкции за товарење, во согласност со листата на оптоварување на воздухопловот.

Член 27

Во случај кога се врши товарење на тежок товар (Heavy cargo -HEA) во воздухопловот не треба да се пречекори максималното дозволено оптеретување на подот во воздухопловот, како и на подот на останатата опрема во случај на натоварување во контејнери и палети.

Член 28

(1) Товарот во воздухоплов се обезбедува така што да не може да се поместува или превртува.

(2) Превозникот треба на давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање благовремено да му ја достави потребната опрема за обезбедување на товарот во воздухоплов.

Член 29

Аеродромскиот оператор треба да обезбеди соодветна опрема за ракување со стока до дозволена тежина во воздухоплов, освен опремата која веќе се наоѓа во воздухопловот.

Член 30

(1) Ракувањето со специјален вид на товар (опасни материи и друг специјален товар како живи животни, лесно расипливи материи, посмртни останки (Human remains - HUM), вредносна пратка (Valuable cargo - VAL) и слично) може да врши лице кое треба да биде стручно обучено за извршување на овие работи согласно ICAO Doc 9375 - Програмата за обука за опасни материи (Dangerous Goods Training Programme).

(2) Ракувањето со опасни материи се врши во согласност со ICAO Doc. 9284 - Техничките упатства за безбеден превоз на опасни материи по воздушен пат (Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Good by Air) и важечкиот IATA DGR прирачник.

3. Услови и начин на давање на аеродромски услуги од страна на службата за гориво и мазиво

Член 31

(1) За да врши аеродромски услуги за снабдување на воздухоплови со гориво и мазиво, а со цел обезбедување на безбедно, редовно и уредно одвивање на воздушниот сообраќај, давателот на аеродромски услуги треба да организира служба за снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво која треба да ги исполнува следните општи услови:

а) да има организациска стручност и способност за безбедно и навремено извршување на бараниот обем на аеродромски услуги за снабдување на воздухоплови со гориво и мазиво;

б) да обезбеди доволен број стручно оспособени лица за извршување на работите за снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво кој треба да биде усогласен со обемот и видот на сообраќајот на воздухопловното пристаниште во часови со најгуст сообраќај;

в) да обезбеди потребна количина и вид на соодветна опрема за извршување на работите за снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво која треба да биде усогласена со бараното ниво на операции, тежината и типот на воздухопловот кои слетуваат на воздухопловното пристаниште како и со обемот и видот на сообраќајот во воздухопловното пристаниште во часови со најгуст сообраќај и

г) да е физичко или правно лице регистрирано за давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање во Република Македонија или со деловна адреса на територијата на земја членка на Европската Унија и претставништво или подружница во Република Македонија, што се докажува со поднесување на доказ за регистрација за давање на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање во Централен регистар на Република Македонија.

(2) Давателот на аеродромски услуги го врши снабдувањето на воздухопловите со гориво и мазиво во согласност со:

а) Прирачникот за аеродромски услуги (Airport Handling Manual) изготвен од операторот на аеродромот кој особено треба да содржи:

- начин на опслужување на воздухоплови според типот на воздухопловот;

- постапки и процедури за влегување, излегување и престој на патници во/од воздухоплов за време на точење на гориво во воздухоплов;

- постапка за патниците во транзит и трансфер;

- заштитни мерки и начин на нивно преземање во текот на операциите на опслужување на воздухоплови со гориво и мазиво

- одговорните лица и нивните надлежности.

б) Прирачникот за аеродром и системот за управување со безбедноста изготвени од операторот на аеродромот;

в) Договорот за давање на услуги склучен меѓу превозникот и давателот на аеродромски услуги доколку има таков и

г) други упатства, инструкции и наредби одобрени од страна на Агенцијата.

Член 32

Давателот на аеродромски услуги за снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво, операторот на аеродромот и превозникот треба да превземат мерки на претпазливост и безбедност пред и за време на постапката на полнење на воздухопловот со гориво, како и дополнителни мерки на безбедност при полнење на воздухопловот со гориво кога во воздухопловот се наоѓаат патници, односно кога воздухопловот е во транзит согласно одредбите на ICAO, дадени во Док 9137, Дел 1, Поглавје 16.

Член 33

Давателот на аеродромски услуги за снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво утврдува посебни постапки и процедури за:

- 1) организирање и спроведување на операцијата полнење и празнење на воздухопловот со гориво,

- 2) складирање на гориво,

- 3) контрола на квалитетот и квантитетот на испорачаното гориво и

- 4) надополнување на мазиво и останати течности.

4. Услови за давање на аеродромски услуги на воздухопловни пристаништа чиј годишен сообраќај ги надминува праговите утврдени со Законот за воздухопловство

Член 34

На воздухопловни пристаништа чиј годишен сообраќај ги надминува праговите утврдени со член 82-б од Законот за воздухопловство аеродромски услуги за прифаќање и испраќање и снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво може да врши давател на аеродромски услуги кој поседува одобрение од Агенцијата за цивилно воздухопловство (во понатамошниот текст: Агенцијата) издадено согласно член 82-ж од Законот за воздухопловство.

Член 35

(1) За да добие одобрение од член 37 на овој правилник, давателот на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање и снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво покрај условите од Главите 2 и 3 на овој правилник треба да ги исполнува и следните:

1) услови кои се однесуваат на сите даватели на аеродромски услуги:

а) да има соодветно осигурување што се докажува со поднесување на полиса за осигурување за период од најмалку една година и тоа:

- Давателите на аеродромски услуги, кои вршат опслужување на воздухоплов на платформа, се осигуруваат на износ утврден согласно IATA АHM 810,

- Давателите на аеродромски услуги, кои вршат опслужување на патниците кои се во терминалот за патници, се осигуруваат на износ од 100.000 EUR за аеродром до милион патници годишно, и дополнителни 100.000 EUR за секој дополнителен милион патници,

- Самостојните даватели на аеродромски услуги, треба да ги достават своите корпоративни полиси за осигурување;

б) да има финансиска способност што се докажува со поднесување на следните документи:

- за давателите на аеродромски услуги доказ дека во последните шест месеци не е блокирана сметката на подносителот на барањето и доказ дека подносителот на барањето нема долгови,

- за самостојните даватели на услуги, важечко уверение за работа (Operating licence), ако е применливо;

в) да има акти донесени согласно член 145 став (2) од Законот за воздухопловство;

г) да има акти со кои се регулираат работните односи на работниците согласно Законот за работни односи и

д) да има оценка на влијанието врз животната средина и план со мерки за заштита на животната средина согласно Законот за животна средина.

2) услови кои се однесуваат на давател на аеродромски услуги кој има важечко одобрение со соодветен обем на услуги во некоја друга земја на ЕСАА:

а) примерок од одобрението издадено од друга земја на ЕСАА или

б) друг доказ за искуство како давател на аеродромски услуги за прифаќање и испраќање и снабдување на воздухопловите со гориво и мазиво.

Член 36

(1) Имателот на одобрението од член 34 на овој правилник може да ги извршува аеродромските услуги наведени во опсегот на одобрени аеродромски услуги кој е составен дел на одобрението.

(2) Имателот на одобрението од член 34 на овој правилник навремено ја известува Агенцијата за промена на адресата, промена на сопственикот или значајна промена на сопственоста, промена на раководниот персонал, промена во организациската поставеност, како и за значајните промени на опремата или технологијата која ја користи.

5. Заеднички услови, врски и постапки за извршување на работите за прифаќање и испраќање и снабдување со гориво и мазиво**Член 37**

(1) Со цел да се обезбеди потполна, точна и благовремена размена на информации потребни за подготовкa и извршување на аеродромските услуги за прифаќање и испраќање и за снабдување на воздухоплови со гориво и мазиво потребно е да се воспостават врски помеѓу службите за прифаќање и испраќање и другите правни лица кои учествуваат во извршување на воздушниот сообраќај, како што се оперативните служби

на превозникот, давателот на услуги на воздухопловна навигација, противпожарно-спасувачката служба, службата за итна медицинска помош, граничните и царинските служби во воздухопловното пристаниште, како и помеѓу воздухопловните пристаништа.

(2) Врските од ставот (1) на овој член опфаќаат: електронски, радио или други телекомуникациски врски и истите треба да бидат организирани и обезбедени во согласност со обемот и видот на сообраќајот на воздухопловното пристаниште.

Член 38

Аеродромскиот оператор, давателот на аеродромски услуги и операторот на воздухоплов, со договор ги утврдуваат работните и временените норми за извршување на поединечните операции за прифаќање и испраќање на воздухоплови, патници и ствари со цел обезбедување на безбедно, редовно и уредно вршење на воздушниот сообраќај.

6. Преодни и завршни одредби**Член 39**

Со влегувањето во сила на овој правилник престанува да се применува Правилникот за службата за прифаќање и отпрема на воздухоплови, патници и ствари на воздухопловното пристаниште („Службен лист на СФРЈ“ бр. 66/87 и 57/90).

Член 40

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 10-482/4

21 мај 2012 година

Скопје

Директор,
д-р Дејан Мојсosки, с.р.

ПРИЛОГ**Листа на аеродромски услуги**

1. Услугите на администрацијата и надзорот на земја го опфаќаат следното:

1.1. услуги на застапување и врски со локалните власти или кои било други субјекти, исплата во име на корисникот на аеродромот и обезбедување на канцалариски простор за неговите застапници;

1.2. контрола на натоварување, праќање и примање на пораки и телекомуникации;

1.3. ракување, сместување и управување со уредите за натоварување (контенери и палети);

1.4. сите останати услуги на надзор пред, за време на летот и после летот и која било друга административна услуга на барање на корисникот на аеродромот.

2. Услугите на прифаќање и испраќање на патници ги опфаќаат сите видови на давање помош при доаѓање, заминување, трансфер или транзит на патниците, вклучувајќи проверка на билети и патни исправи, пријавување на багаж и пренос на истиот до просторот за сортирање.

3. Услугите на прифаќање и испраќање на багаж опфаќаат ракување со багажот во просторот за сортирање, негово сортирање, подготвка на истиот за отпрема, натоварување и истоварање од уредите наменети за превоз од воздухоплов до просторот за сортирање и обратно, како и транспорт на багаж од просторот за сортирање до просторот за преземање (подигнување).

4. Услугите на прифаќање и испраќање на стока и пошта опфаќаат:

4.1. за стока: физичко ракување при извоз, трансфер и увоз на стока, работи на прифаќање и испраќање, водење на пропратната документација на стоката, царин-

ски постапки и спроведување на сите безбедносни постапки договорени помеѓу страните или кои се потребни во моменталните услови;

4.2. за пошта: физичко ракување со пошта што пристигнува или заминува, работи на прифаќање и испраќање, водење на пропратната документација на поштенските пакетки и спроведување на безбедносни постапки договорени помеѓу страните или кои се потребни во моменталните услови.

5. Услугите на платформа го опфаќаат следното:

5.1. наведување на воздухопловите до/од паркинг позиција при пристигнување и заминување, (под услов овие услуги да не ги дава контролата на летање);

5.2. помош при паркирање на воздухопловите и обезбедување на соодветни средства (под услов оваа услуга да не ја дава надлежната контрола на летање);

5.3. комуникација помеѓу воздухопловот и давателот на услуги во контролираната зона;

5.4. натоварување и истоварување на воздухоплови, вклучувајќи го обезбедувањето и ракувањето со соодветни уреди/направи, како и превоз на екипажот и патниците помеѓу воздухопловот и терминалот, превоз на багажот помеѓу воздухопловот и терминалот;

5.5. обезбедување и ракување со соодветни уреди за стартување на моторите;

5.6. влечење или туркање на воздухопловот при пристигнување и заминување, како и обезбедување и ракување со потребните уреди/направи;

5.7. превоз, утовар и истовар на храна и пијалоци во/од воздухопловот.

6. Услугите за опслужување на воздухоплови опфаќаат:

6.1. надворешно и внатрешно чистење на воздухопловите, санитарниот простор (тоалетите) и снабдување со вода за пиење;

6.2. ладење и греење на кабината, отстранување на снег и мраз и заштита на воздухопловот од замрзнување;

6.3. преуређување на кабината со соодветна кабинска опрема, сместување на таа опрема.

7. Услугите за опслужување со гориво и мазиво опфаќаат:

7.1. организирање и спроведување на операција на полнење и празнење; вклучувајќи го складирањето на горивото и контрола на квалитетот и квантитетот на испорачаното гориво;

7.2. надополнување со мазиво и останати течности.

8. Услугите за одржување на воздухоплов опфаќаат:

8.1. рутински услуги пред лет;

8.2. нерутински услуги кои ги бара корисникот на аеродромот (превозникот);

8.3. набавка и водење на евиденција на резервни делови и опрема;

8.4. барање или резервирање на соодветна паркирна позиција и/или сместување во хангар.

9. Услугите за операциите на лет и администрацијата на екипаж опфаќаат:

9.1. подготовкa за лет на појдовниот аеродром или на кое било друго место;

9.2. услуги во текот на летот, вклучувајќи и нивна прераспределба ако е потребно;

9.3. активности по завршувањето на летот;

9.4. администрација на екипажот.

10. Услугите на транспортот на земја опфаќаат:

10.1. организирање и вршење на превоз на: екипаж, патници, багаж, стока и пошта помеѓу различни терминаци на ист аеродром, но со исклучок на истиот превоз помеѓу воздухопловот и која било друга точка внатре во оградата на истиот аеродром (воздухопловно пристаниште);

10.2. кој било посебен превоз на барање на корисникот на аеродромот (воздухопловното пристаниште).

11. Услугите за обезбедување на подготвена храна и пијалоци (кетеринг) опфаќаат:

11.1. поврзување со набавувачите и административната управа;

11.2. складирање на храната, пијалоците и опремата потребна за подготвка на истите;

11.3. чистење на опремата;

11.4. подготвка и достава на опрема, и снабдување на резерви со храна и пијалоци.

1843.

Врз основа на член 147 став (4) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија“ бр.14/06, 24/07, 103/08, 67/10 и 24/12), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА, ЕВИДЕНЦИЈАТА И НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕ, ПРОДОЛЖУВАЊЕ, ОБНОВУВАЊЕ И ПРОМЕНА НА УВЕРЕНИЕТО ЗА ИСПОЛНУВАЊЕ НА УСЛОВИТЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНИ ПРЕГЛЕДИ НА ПЕРСОНАЛ ВО ВОЗДУХОПЛОВСТВОТО И/ИЛИ ДРУГ СТРУЧЕН ПЕРСОНАЛ.

1. Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат формата, содржината, евиденцијата и начинот на издавање, продолжување, обновување и промена на уверението за исполнување на условите за вршење на здравствени прегледи на персонал во воздухопловството и/или друг стручен персонал.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1) уверение за исполнување на условите за вршење на здравствени прегледи на персонал во воздухопловството и/или друг стручен персонал е јавна исправа со која се потврдува дека здравствена установа, (во понатамошниот текст: АМС) или овластен лекар – поединец (во понатамошниот текст: АМЕ), ги исполнува пропишаните услови за вршење на здравствени прегледи на персонал во воздухопловството и/или друг стручен персонал;

2) сертификација е постапка за издавање, продолжување или обновување на уверението за исполнување на условите за вршење на здравствени прегледи на персонал во воздухопловството и/или друг стручен персонал која се состои од сертификациона проверка и надзор во која Агенцијата за цивилно воздухопловство (во понатамошниот текст: Агенцијата) утврдува дали подносиелот на барањето ги исполнува условите за здравствени прегледи на персонал во воздухопловството и/или друг стручен персонал пропишани со Уредбата за посебните услови, начин и постапка на утврдување на здравствената способност на персоналот во воздухопловството и другиот стручен персонал, роковите на важење на лекарските уверенија и посебните услови што треба да ги исполнуваат здравствените установи и овластен лекар - поединец за вршење на здравствени прегледи на персоналот во воздухопловството и другиот стручен персонал.